

تفاهم نامه همکاری بین بخشی وزارتخانه های همکار و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در راستای پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط

ماده ۱- مقدمه و ضرورت تفاهم نامه

امروزه با تغییرات سریع و شگرف اجتماعی ناشی از روند توسعه و بویژه افزایش سن جمعیت، سهم بیماری های غیرواگیر مانند بیماری های قلبی و عروقی و سرطان ها از میزان مرگ و بار مالی ناشی از مشکلات سلامت با سرعت چشمگیری رو به فزونی است. مهم ترین این بیماری ها اغلب عوامل زمینه سازی دارند که در صورت مواجهه به موقع و موثر با آنها می توان از بروز چند بیماری غیرواگیر پیشگیری نمود. تحرک بدنی ناکافی، مصرف دخانیات، آلاینده های محیطی، تغذیه ناسالم و پرفشاری خون از آن جمله اند. همچنین درمان این بیماری ها در مراحل ابتدایی تر و پیش از این که به عوارض ناتوان کننده ختم شوند، اثر چشمگیری بر حفظ سلامت مردم دارد. براساس آمارهای جهانی بیماری های غیرواگیر در حال حاضر مسئول بیش از ۵۳٪ بار بیماری ها بوده و انتظار می رود تا سال ۲۰۲۰ عامل سببی ۶۰٪ بار بیماری ها و ۷۳٪ تمام موارد مرگ باشند که ۸۰٪ مرگ ناشی از بیماری های غیرواگیر در کشورهای در حال توسعه رخ خواهند داد. پیش بینی می شود این میزان در کشور ما نیز چنین الگویی داشته و بیش از ۷۶٪ کل بار بیماری ها به این نوع از بیماری ها اختصاص یابد. مقابله با همه گیری بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر آنها، ماهیتاً نیازمند مداخلات گسترده، موثر و فعال تمامی سازمان ها و وزارتخانه های مرتبط در درون و برون بخش سلامت است.

نظر به اهمیت موضوع و ضرورت انسجام مبادی تصمیم گیری، اجرا و نظارت و ارزیابی کلیه فعالیت ها، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اقدام به تشکیل «کمیته ملی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط» نموده است. این کمیته وظیفه برنامه ریزی، اولویت بندی و پایش و ارزیابی کلیه اقدامات مرتبط با کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر آنها را در قالب یک سند جامع و ملی و در راستای تعهدات قانونی نظام جمهوری اسلامی ایران در سطح ملی و بین المللی بر عهده دارد. همچنین «شورای عالی سلامت و امنیت غذایی» با هدف تامین سلامت شهروندان به عنوان محور توسعه سالم در افق بین بخشی و از دستاوردهای برنامه های توسعه چهارم و پنجم موظف به تصویب سیاست های اجرایی بین بخشی سلامت در راستای تأمین، حفظ و ارتقای عادلانه سلامت، فراهم شدن شرایط دسترسی و برخورداری آحاد جامعه از سید غذایی سالم و مطلوب و بهبود کیفیت و شیوه زندگی مردم شده است. این شورا با کمیته ملی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط همکاری خواهد نمود تا اهداف عمده ای را در برنامه های بین بخشی برای مبارزه با بیماری های غیرواگیر دنبال کند. این اهداف که از تعهدات بین المللی جمهوری اسلامی ایران در قالب «سند ملی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط» با آنها می باشند به شرح زیر هستند:

- کاهش ۲۵٪ از خطر مرگ های زودرس ناشی از بیماری های غیرواگیر
- کاهش ۲۰٪ از میزان تحرک بدنی ناکافی
- کاهش ۱۰٪ از مصرف الکل
- کاهش ۳۰٪ از میزان مصرف نمک سدیم

کارگروه تخصصی سلامت و امنیت غذایی استان گیلان

محل برگزاری: استانداری

تاریخ جلسه: ۱۲ / ۳ / ۱۳۹۵

شماره جلسه در سال جاری: اول

موضوع: اجرای نمودن اسناد ملی: سند برنامه ملی پیشگیری و کنترل بیماریهای غیرواگیر (۱۴۰۴-۱۳۹۴)

صفحه ۲

- کاهش ۳۰٪ از شیوع استعمال دخانیات
- کاهش ۲۵٪ از شیوع پرفشاری خون
- جلوگیری از افزایش بیشتر چاقی و دیابت جمعیت
- دسترسی ۱۰۰٪ جمعیت به داروهای مناسب و فناوریهای پایه و ضروری برای درمان بیماریهای غیرواگیر
- دسترسی حداقل ۷۰٪ به دارو و مشاوره لازم برای پیشگیری از بیماریهای قلبی-عروقی و حملات عروق مغزی
- میزان صفر اسیدهای چرب ترانس در روغنهای خوراکی و محصولات غذایی

بر همین اساس و در راستای نیل به اهداف فوق، این تفاهم نامه بین عالی ترین مقامات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (که از این به بعد «وزارت بهداشت» نامیده می شود) و وزارت آموزش و پرورش برای اجرای اقدامات سلامت محور با هدف پیشگیری و ارتقای مداخلات کنترلی بیماریهای غیرواگیر مبادله می گردد.

ماده ۲- هدف تفاهم نامه

تسهیل و تسریع دستیابی به شاخص های ارتقا یافته در زمینه پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر از طریق اقدامات سلامت محور در زمینه های مورد توافق در حوزه های مشترک دو سازمان طرف تفاهم نامه

ماده ۳- تعهدات طرفین

الف) وزارت بهداشت

- تعیین انتظارات و همکاری های مورد نیاز از طرف دیگر تفاهم نامه حاضر و طرح موثر آن در جلسات کمیته های مشترک
- معرفی و تشویق اقدامات سلامت محور دستگاه و افراد موثر در سطح جامعه در گزارشات سالانه
- همکاری، هدایت و تسهیل فرآیند تدوین سیاست ها و مداخلات سلامت محور مرتبط با بیماری های غیرواگیر در مجموعه سازمانی طرف دیگر تفاهم نامه
- تدارک آموزش فنی لازم و مرتبط مورد نیاز کارکنان معرفی شده از سوی طرف دیگر تفاهم نامه برای تدوین و اجرای مداخلات
- پایش عملیات تفاهم شده با همکاری طرف دیگر تفاهم نامه و گزارش نتایج به «شورای عالی سلامت و امنیت غذایی» و «کمیته ملی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط»

ب) وزارت متبوع

اجرای الزامات مندرج در تفاهم نامه در جهت رسیدن به اهداف کمیته ملی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر

ماده ۴- شرایط اجرای تفاهم نامه

طرفین تفاهم نامه حداکثر یک ماه پس از انعقاد آن کمیته ای مشترک از کارشناسان ذیربط و دارای صلاحیت تشکیل می دهند. برای عملیاتی کردن تعهدات و به منظور تعیین اقدامات عینی و ملموس سلامت محور، ضروری است کمیته کاری با تشکیل جلسات با توالی حداکثر ماهانه تشکیل جلسه داده و برنامه عملیاتی لازم را تنظیم کند. صورت جلسه بلافاصله به «شورای عالی سلامت و امنیت غذایی» و «کمیته ملی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط» ارسال می گردد. جلسات مشترک برای اجرایی کردن برنامه عملیاتی با حضور مدیران کل و کارشناسان مرتبط از هر دو طرف و نیز نماینده تام الاختیار سازمان مدیریت و برنامه ریزی برگزار خواهد شد. محل تامین مالی اقدامات سلامت محور در هر برنامه عملیاتی، ردیف های بودجه ای دستگاه و منابع تخصیصی ویژه سازمان مدیریت برای برنامه های سلامت محور خواهد بود. بر این اساس لازم است نماینده بودجه دستگاه در جلسات مشارکت داشته باشد. مسئول حسن اجرای این برنامه بالاترین مقام دستگاه می باشد.

کارگروه تخصصی سلامت و امنیت غذایی استان گیلان

شماره جلسه در سال جاری: اول تاریخ جلسه: ۱۳۹۵/ ۳ / ۱۲ محل برگزاری: استانداری

موضوع: اجرایی نمودن اسناد ملی: سند برنامه ملی پیشگیری و کنترل بیماریهای غیرواگیر (۱۴۰۴-۱۳۹۴)

صفحه ۳

مصوبات:

الف- تشکیل کمیته های مرتبط و تهیه برنامه استراتژیک استانی و ارایه تا جلسه بعدی کارگروه در شهریور ۱۳۹۵